

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Šumperk, Masarykovo nám. 8

Masarykovo náměstí 8, 787 58 Šumperk

Identifikátor školy: 600 018 016

Termín konání inspekce: 18. – 19. a 22. – 25. březen 2004

Čj.:	m3-1087/04-11036
Signatura:	km5zx523

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek a materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům studijních oborů 79-41-K/401 Gymnázium všeobecné a 79-41-K/801 Gymnázium všeobecné ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a literatura, německý jazyk, občanská výchova, základy společenských věd, matematika, biologie, informatika a výpočetní technika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům studijních oborů 79-41-K/401 Gymnázium všeobecné a 79-41-K/801 Gymnázium všeobecné ve školním roce 2003/2004 (vzhledem k tematickému úkolu zaměřenému na posouzení výuky německého jazyka ve školách jsou zpracovány podmínky i průběh výuky tohoto předmětu detailněji)
- ❖ účinnosti prevence sociálně patologických jevů

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium, Šumperk, Masarykovo náměstí 8 (dále jen škola) je příspěvkovou organizací zřízenou Olomouckým krajem.

V souladu s Rozhodnutím MŠMT čj. 24 944/02-21 z 23. září 2002, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, jsou ve škole vyučovány dva studijní obory:

- ❖ 79-41-K/401 Gymnázium všeobecné se čtyřletým studijním cyklem
- ❖ 79-41-K/801 Gymnázium všeobecné s osmiletým studijním cyklem

V době inspekce navštěvovali školu 672 žáci v 10 třídách čtyřletého a 13 třídách osmiletého denního studia. Kapacita školy stanovená na 720 žáků není překročena.

Součástí školy je školní jídelna s kapacitou 500 jídel.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací proces zajišťuje celkem 55 učitelů. Jejich pracovní úvazky jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti stanoveny vhodně. Z celkového počtu 1108 vyučovacích hodin je pouze 81 (7,3 %) vyučováno pěti pedagogy, kteří nesplňují požadovanou kvalifikaci pro výuku daného předmětu na střední škole (český jazyk a literatura, anglický jazyk, dějepis, fyzika, informatika a výpočetní technika). Výchovná poradkyně má kvalifikaci potřebnou pro výkon této funkce.

Předmět německý jazyk, včetně volitelného předmětu konverzace v německém jazyce, vyučuje v obou realizovaných studijních oborech stabilizovaný tým šesti odborně i pedagogicky způsobilých učitelů. Jejich průběžný odborný růst je vedením školy podporován a také motivačně oceňován. Dlouhodobé i konkrétní úkoly v oblasti dalšího vzdělávání v cizích jazycích jsou definovány v rozvojovém programu školy a vyplývají také z analýzy a formulovaných cílů v personálním zajištění výchovně-vzdělávací činnosti. Vzdělávací aktivity jednotlivých učitelů všech vyučovaných cizích jazyků a následnou aplikaci získaných dovedností do výuky garantuje vedení školy příslušná předmětová komise. K výrazným pozitivům v její činnosti patří zejména organizování vlastních vzdělávacích akcí, např. seminář s názvem „Jak může EU pomoci vaší škole v otázkách jazykového vzdělávání“

(květen 2003 – zahraniční lektor), ukázkové vyučovací hodiny německého jazyka pro pedagogy a žáky partnerské zahraniční školy (říjen 2003).

Organizace školy je zakotvena v řadě vnitřních dokumentů. Realizovaný způsob řízení s vhodně delegovanými pravomocemi i účelná organizační struktura umožňují efektivní vedení školy a zajišťují plynulý chod všech jejích úseků s příznivým dopadem na výchovně-vzdělávací proces. Aktuální úkoly a vzniklé problémy jsou řešeny na poradách vedení školy, ve výchovné komisi nebo v komisi třídních učitelů. V rámci organizačního systému plní ustavené předmětové komise efektivně svou funkci při plánování, organizování a kontrole průběhu vzdělávacího procesu, méně důsledně se zabývají oblastí didakticko-metodickou. Práce předmětových komisí je koncepční a přispívá ke zkvalitnění výchovně-vzdělávací činnosti školy. Tok informací uvnitř školy odpovídá jejímu organizačnímu uspořádání a v praxi je funkční. Systém poskytování odborné i metodické pomoci začínajícím učitelům je účelně zaveden, využívá profesionalitu zkušených pracovníků.

Plánovitá vnitřní kontrola i nepříliš častá hospitační činnost vedení školy jsou zaměřeny na usměrňování pedagogických pracovníků a posuzování úrovně dosahovaných výsledků vzdělávání a výchovy žáků. Kontrolní pravomoci jsou vhodně delegovány i na vedoucí předmětových komisí. Výsledky kontrol jsou řešeny operativně s příslušnými pracovníky, jsou přijímána opatření, jejichž efekt je následně vyhodnocován. Ředitel školy má stanovena jasná kritéria pro hodnocení práce pedagogických pracovníků a jejich odměňování, na němž se významně podílí také vedoucí předmětových komisí.

Stabilizace pedagogického sboru probíhá plynule, ale ne vždy v souladu s požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost učitelů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků reaguje na aktuální a prioritní potřeby školy a směřuje k optimalizaci personálních podmínek pro vzdělávání a výchovu žáků.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí v komplexu budov, které se nacházejí nedaleko od centra města. Prostorová kapacita je plně využita. K dispozici je 38 učeben (15 z nich je pro méně než 20 žáků) včetně odborných učeben. Většina je zařízena starším nábytkem, jejich estetická úroveň je průměrná, bez motivujících prvků. Chodby jsou podnětně upraveny a doplněny mnoha informačními materiály. Jejich celkový vzhled narušuje zastaralá malba. V budově školy je v provozu bufet a automat na studené nápoje. Pro relaxaci nebo studium ve chvílích volna mohou žáci využívat místnosti vytvořené ze zrušených kabinetů a sedačky a stolky umístěné v chodbových prostorách.

Osm jazykových učeben, v nichž probíhají vyučovací hodiny všech vyučovaných cizích jazyků, je základem vytváření příznivých podmínek pro výuku německého jazyka. V části učeben však nejsou vhodně uspořádána žakovská pracovní místa, není zabudována audiotechnika, v příručních knihovnách nejsou žákům k dispozici např. slovníky a cizojazyčné časopisy. Ve sledovaných vyučovacích hodinách byla zajištěna materiální a zvuková názornost výuky přenášením potřebných materiálů a techniky. Rozšiřování a modernizace předmětové sbírky učebních pomůcek v posledním období stagnují. Její stávající fond, a to zejména učební texty, odborná a metodická literatura, publikace v originále, odebírané německé periodikum a audiotechnika jsou operativně rozděleny jednotlivým vyučujícím do kabinetů. Výuce předmětu, především v oblasti reálií německy mluvících zemí, slouží také videoučebna se založenou videotékou. Rezervy byly zjištěny ve

využívání dvou učeben výpočetní techniky pro výukové účely německého jazyka a ve vybavení školy výukovým softwarem. V obou studijních oborech byly žákům doporučeny vhodné učebnicové soubory.

Pro výuku informatiky a výpočetní techniky slouží dvě odborné učebny. Jejich technické i programové vybavení umožňuje plnit učební osnovy předmětu. Počítače jsou zapojeny v síti s přístupem na internet, každý žák pracuje u počítače samostatně. V některých vyučovacích hodinách nefungovalo připojení k síti, část počítačů proto nebylo možno využívat, což snížilo efektivitu výuky.

Rozsáhlé materiální zázemí sledovaných předmětů je průběžně obnovováno a umožňuje plnění učebních osnov bez omezení. Žáci i učitelé mohou využívat početný a pestrý fond školní knihovny. Odborná literatura je umístěna v odborných kabinetech a učebnách.

V současné době nemá škola vlastní tělocvičnu, stará tělocvična byla demolována, nová je ve výstavbě. Výuka probíhá v pronajatých tělovýchovných zařízeních okolních základních a středních škol a částečně také ve vlastní velmi dobře zařízené posilovně.

Žáci, kteří plní povinnou školní docházku, obdrželi do sledovaných předmětů platné učebnice, ostatním žákům byly doporučeny adekvátní tituly.

Pro přípravu na vyučování a rozvoj svých kompetencí mají učitelé vytvořeny příznivé pracovní podmínky, v jednotlivých kabinetech mají k dispozici počítače s možností přístupu na internet.

Ředitel školy se problematikou zlepšování materiálně-technických podmínek zabývá. Má zpracován projekt rozvoje školy, v němž plánuje do roku 2010 zřízení venkovní sportovní plochy, vybudování odborných učeben v podkroví, nové školní jídelny, rekonstrukci sociálních zařízení atd.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vyučované obory

Studijní obory 79-41-K/401 Gymnázium všeobecné se čtyřletým studijním cyklem a 79-41-K/801 Gymnázium všeobecné s osmiletým studijním cyklem jsou realizovány v souladu s rozhodnutím MŠMT, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Výuka obou studijních oborů probíhá podle platných učebních dokumentů schválených MŠMT. Ředitel školy využil disponibilní hodiny v osmiletém studiu k posílení hodinových dotací humanitních i přírodovědných předmětů rovnoměrně, u čtyřletého studia upřednostnil více přírodovědné předměty. Vzdělávání v cizích jazycích bylo posíleno disponibilními hodinami ve 3. a 4. ročníku osmiletého studia zařazením druhého cizího jazyka (dle zájmu žáků německého a francouzského jazyka). Nabídka volitelných předmětů v obou oborech je dostatečně široká a umožňuje žákům výběr podle individuálních zájmů. Celkové týdenní časové dotace jsou ve všech ročnících dodrženy. Počty hodin v takto upravených učebních plánech souhlasí s počty hodin v rozvrhu. V dodržování osnov sledovaných předmětů nebyly zjištěny nedostatky. Dokumentace průkazně zachycuje průběh a výsledky vzdělávání.

Výuka probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty vyučovaného oboru.

Učební osnovy sledovaných předmětů rozpracovali učitelé do tematických plánů, které jsou projednávány a schvalovány na počátku školního roku na jednáních předmětových komisí.

Kontrola jejich naplňování v průběhu školního roku je v kompetenci předsedů předmětových komisí a je rovněž prováděna při hospitační činnosti členy vedení školy. K termínu konání inspekce byly učební osnovy plněny

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Organizace teoretického vyučování probíhá v souladu s platnou vyhláškou o středních školách. Skladba rozvrhu hodin převážně respektuje obecné didaktické a psychohygienické zásady.

Vnitřní řád školy je zpracován s ohledem na její podmínky a vytváří dostatečný prostor pro rozvoj osobnosti žáka. Obsahuje ve vyváženém poměru práva i povinnosti žáků, zákazový charakter mají ustanovení jeho dodatku vztahující se k prevenci sociálně patologických jevů včetně sankcí.

Informační systém vůči žákům i rodičům je promyšlený, umožňuje rychlý a včasný přenos informací ke všem subjektům.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně plní současně funkci metodika prevence sociálně patologických jevů. Do své funkce nastoupila ve školním roce 2003/2004.

Její činnost je plánovitá a promyšlená a promítá se jak do oblasti informační, poradenské, preventivní, tak diagnostické. Spolupracuje především s vedením školy, třídními učiteli, pedagogicko-psychologickou poradnou, psychologem, policií a městským úřadem.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře

Při stanovení cílů výuky kladli učitelé důraz především na stránku poznávací a hodnotovou, minimálně se orientovali na osobnost žáka spojenou s individualizací a diferenciací. Respektovali návaznost učiva na předcházející témata.

Úplná odborná a pedagogická způsobilost všech učitelů se pozitivně odrazila především ve věcné a odborné správnosti výuky. U některých vyučujících se však vyskytly nedostatky v metodické a didaktické stránce vyučovacího procesu, zejména v uplatňování názornosti a aktivizačních metod a forem práce. Učitelé v těchto hodinách kladli důraz především na encyklopedické znalosti a vědomosti žáků, vyučovací čas nebyl efektivně využit. Používané metody a formy práce se vyznačovaly stereotypností a vedly k pasivitě žáků.

Ve větší části sledované výuky byly aplikované metody a formy práce účelné a funkční, převažovalo aktivní učení s důrazem na samostatné myšlení žáků s využitím problémových úkolů.

Úvodní motivace byla většinou zúžena na oznámení tématu hodiny, případně jejího časového rozvržení. Průběžná motivace spočívala v převaze pozitivního hodnocení výkonů žáků a v hodinách literatury v zařazování žakovských referátů, uvádění zajímavých dat ze života autorů a využívání čtenářských a kulturních zkušeností žáků a mezipředmětových vztahů.

Materiální podpora výuky byla založena na využívání učebnic, skript zpracovaných jedním z učitelů předmětu, textů učebnic alternativních a nástěnných tabulí. Pouze ojedinělá byla práce s jazykovými příručkami, encyklopediemi a odbornou literaturou.

Ve vzájemných vztazích mezi učiteli a žáky dominovala oboustranná úcta a pochopení. Prováděné hodnocení výkonů žáků i klasifikace byly objektivní. Kontrolované slohové práce

zadaným slohovým útvarem odpovídaly osnovám, žáci si vybírali z několika témat z oblasti svých zájmů.

Podklady pro klasifikaci získávají učitelé formou ústního i písemného zkoušení, které je převažující v ročnících, v nichž si žáci plní povinnou školní docházku.

Výrazným motivačním doplňkem výuky jsou exkurze do knihovny, kulturní zájezdy a účast v literárních a recitačních soutěžích a olympiádách, v nichž se žáci školy umísťují na předních místech, a to v okresních i oblastních kolech.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy českém jazyce a literatuře jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce

Německý jazyk se vyučuje celkem v 35 skupinách žáků, jako první cizí jazyk pouze ve třech třídách osmiletého studijního cyklu a v jedné třídě čtyřletého studijního cyklu. Skupiny jsou homogenní, byly vytvořeny ověřováním vstupní úrovně znalostí žáků. Volitelný předmět konverzace v německém jazyce se vyučuje ve čtyřech skupinách dvou nejvyšších ročníků obou forem studia.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly sledovány ve třídách obou studijních oborů u pěti z šesti vyučujících (jedna dlouhodobě nemocná). Jejich úplná odborná a pedagogická způsobilost a zkušenosti se pozitivně projevily v odborné a věcné správnosti veškeré sledované výuky. Současnému činnostnímu pojetí cizojazyčného vyučování však odpovídala jen část vyučovacích hodin.

Probírané jazykové učivo i tematické okruhy se shodovaly s celoročním rozvržením, jehož obsahový soulad s učebními osnovami a kontinuitu mezi ročníky garantuje předmětová komise. Výuku vhodně doplňují integrované odborné exkurze a zájezdy do německy mluvících zemí, které jsou diferencovaně naplánovány pro jednotlivé ročníky. Pozitivně je rovněž hodnoceno pravidelné organizování konverzační soutěže v německém jazyce.

Vzdělávací cíle byly žákům výstižně formulovány vždy v německém jazyce. Zejména v nižších ročnících však byla vyučujícími podceňována významná úloha úvodní evokace a motivace žáků k upoutání jejich zájmu a pozornosti. Promyšlenost organizace práce a volby učebních metod i připravenost učebních pomůcek (mapy, pracovní listy a audiotechnika) přispěly k plynulosti výuky a využití vyučovacího času. Frontální, skupinové a individualizované formy práce se vhodně a efektivně střídaly, byly uplatněny aktivizující soutěživé prvky, dodržena zvuková názornost vedením výuky v německém jazyce i používanou didaktickou technikou. Práce s učebnicemi a dalšími materiály byla zařazena účelně, zcela však chybělo využívání slovníku. Navozované interaktivní situace vyžadovaly od žáků kooperaci k rozvíjení jejich řečové způsobilosti. Příkladně byl některými vyučujícími kladen důraz na správnost zvukové podoby jazyka, účinně byl zvolen sborový nácvik. V části vyučovacích hodin nebyl žákům vymezen prostor k rozvíjení mluveného projevu jako cílové kategorie, a to v obou hlavních podobách (monolog a dialog). Převládala jednostranně zaměřená cvičení gramatických jevů v písemné a ústní formě, jejichž výsledkem byly jen primární dovednosti, které se vázaly na určitý jazykový systém. Technika výcviku čtení, poslechu a kontroly porozumění byla zpravidla na velmi dobré úrovni.

Většina žáků spolupracovala a respektovala vyučující. Pracovní tempo bylo přiměřené, žákům byla poskytována zpětná vazba o jejich úspěšnosti, jen v malé míře byli v průběhu výuky klasifikováni. Zpravidla chybělo pozitivní hodnocení výkonu, případně i dílčího pokroku jednotlivých žáků a celé skupiny.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a základy společenských věd

Předměty vyučuje pět učitelů, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně projevilo v kvalitě sledované výuky.

Plánování a příprava učitelů měly velmi dobrou úroveň, žáci byli motivováni v úvodu hodin vhodnou prezentací probíraných témat. Stanovené cíle byly přiměřené schopnostem žáků, obsahovaly řadu poznávacích i hodnotových kompetencí. Motivace stimulující žáky v průběhu výuky využíváním příkladů, ukázek a zajímavostí byla účinná a pro žáky povzbudivá.

Nejčastěji využívanými metodami byl výklad a rozhovor, v menší míře byla uplatňována skupinová práce. Ve většině hodin se vyučujícím podařilo vzbudit bezprostřední zájem o výuku, probíhala živá diskuse, žáci měli možnost vyjadřovat vlastní názory a obhajovat je, přitom se tříbily jejich postoje k probíraným jevům. Podle možností využívali učitelé vhodným způsobem mezipředmětové vztahy tak, aby žáci vnímali problematiku v širších souvislostech. Ojedinele byla výuka založena na frontální práci a na pasivním přijímání výkladu učitele s diktovaným zápisem do sešitů. Materiální podpora výuky byla na průměrné úrovni, kromě učebnice nebyly využity jiné pomůcky.

Opakování učiva v úvodu vyučovacích hodin probíhalo frontálně, bez klasifikace. V závěru často chybělo shrnutí učiva a zhodnocení dosažených cílů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a základy společenských věd jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Výuka předmětu je z hlediska požadované kvalifikace vyučujících zajištěna optimálně, všech jedenáct vyučujících má náležitou odbornou a pedagogickou způsobilost.

Na vhodném rozvržení obsahu učiva pro jednotlivé ročníky se významně podílela předmětová komise, která garantuje soulad naplánovaného a probíraného učiva s učebními osnovami a také jeho kontinuitu mezi jednotlivými ročníky bez obsahových duplicít. Základní učivo je zařazeno pro všechny žáky daných ročníků, doporučené rozšiřující učivo je vyučováno v rámci volitelného předmětu seminář a cvičení z matematiky a je určeno především žákům, kteří budou konat maturitní zkoušku z matematiky.

Zpravidla kvalitní bezprostřední příprava na vyučování odpovídala specifickým výukovým cílům. Ná vaznost probíraného učiva byla vždy důsledně dodržována. Ve sledovaných vyučovacích hodinách převažovala frontální výuka, při níž se přímá práce učitele s celou třídou vhodně střídala se samostatnými činnostmi žáků. Výuka se zčásti vyznačovala omezeným výběrem aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Pro vyvození nového učiva zde nebyl zvolen vždy zcela správný metodický postup. Jen v menší části výuky byly k motivaci funkčně využívány mezipředmětové souvislosti, praktické zkušenosti žáků a pozitivní průběžné hodnocení jejich práce i aktivity. K procvičení učiva byl vždy vymezen dostatek času, avšak jen někdy směřovaly zadané úlohy k jeho aplikaci. Také systemizace poznatků v závěru vyučovacích jednotek nebyla prováděna všemi pedagogy stejně důsledně. Kooperace mezi žáky byla podporována jen v některých případech, jejich řečové schopnosti úspěšně rozvíjela jen část vyučujících. Použité učební pomůcky v některých vyučovacích hodinách zefektivnily výuku.

Činnosti v kontrolované výuce byly řízeny srozumitelnými pokyny, sled a výběr informací byly většinou přiměřené náročnosti učiva. Učitelé zpravidla ponechávali dostatek prostoru pro žákovské názory, tolerovali alternativní způsoby řešení úloh a vyžadovali zdůvodnění postupů a tvrzení žáků. V případě potřeby vhodně uplatňovali individuální přístup. Nové učivo

vyvozovali společně se žáky na základě již osvojených znalostí, nejasnosti jim ochotně vysvětlovali, pochopení učební látky však ne vždy efektivně ověřovali. V části sledované výuky byli žáci účelně vedeni ke společné kontrole i sebekontrole, zpravidla také byla rozvíjena jejich samostatnost při řešení úloh a dovednost racionálně využívat kalkulačtor. Většina žáků dovedla řešit přiměřeně obtížné úlohy. Výuka byla provázána s vytvářením komplexnějších vědomostí a dovedností. Účinnost použitých metod a forem práce byla zvyšována jasným a odborně správným projevem učitelů. Použité vyučovací postupy vytvářely prostor k účelnému využití oboustranné zpětné vazby. Zpravidla vhodně volené pracovní tempo a většinou i účelné střídání činností přispívaly k vytvoření velmi dobré pracovní atmosféry a kladně ovlivňovaly psychohygienu výuky. Pečlivě opravované čtvrtletní písemné práce byly zařazovány v návaznosti na probírané učivo.

Učitelé mají k žákům převážně vstřícný vztah a jsou jimi většinou plně respektováni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v biologii

Předmět vyučuje devět plně kvalifikovaných vyučujících.

Probírané promyšleně připravené učivo, avizované vzhledem k aktuálnímu stavu třídy přiměřenými cíli, navazovalo na předchozí témata, jeho obsah i rozsah odpovídaly schopnostem žáků i typu školy a korespondovaly s učebními osnovami. Jeho vhodnou nadstandardní součástí jsou biologicko zeměpisná exkurze a podobně koncipovaná týdenní odborná exkurze, jejichž náplň tvoří převážně praktické činnosti v terénu.

Účelný způsob realizace sledované výuky umožnil plnit stanovené cíle. Převážně efektivní frontálně vedený řízený rozhovor s vysoce odbornou interpretací učiva vytvořil prostor pro aktivní zapojení žáků. Ti měli možnost uplatnit své poznatky z denního života i z jiných, nejen přírodovědných předmětů. K aktivnímu zapojení většiny z nich do výuky přispěla více motivace průběžná, realizovaná s využitím mezipředmětových vztahů a hlavně zajímavých informací, zatímco úvodní motivace byla redukována na sdělení cíle vyučovací hodiny. Pracovní tempo bylo přiměřené vzhledem k předpokladům, znalostem a dovednostem žáků, prostor pro relaxaci však v některých hodinách nebyl vytvořen. Méně pozornosti učitelé věnovali závěrečnému shrnutí učiva, a nezískali tak účinnou zpětnou vazbu o znalostech žáků, kteří se do výuky spontánně nezapojili.

Interakce ve sledovaných hodinách probíhala převážně na úrovni vyučující – žák, kooperativní metody práce využívány nebyly. Žáci byli vedeni ke správnému používání odborné terminologie. Téměř všichni vyučující nevěnovali dostatečný důraz rozvoji řečových dovedností žáků a tolerovali jednoslovné odpovědi.

Materiální potenciál předmětu umožňuje plnění učebních osnov v plném rozsahu, materiální podpora výuky jednotlivých hodin však byla rozdílná.

Prověřování znalostí učiva probíhalo pravidelně, vzhledem k cílům daného typu školy převládala jeho písemná forma. K sebehodnocení či vzájemnému hodnocení žáci v hospitovaných hodinách nebyli vedeni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v biologii jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v informatice výpočetní technice

Personálně je výuka zajištěna čtyřmi učiteli, z nichž dva nesplňují podmínku odborné nebo pedagogické způsobilosti.

Plánování a příprava výuky měly celkově velmi dobrou úroveň. Stanovené cíle byly z hlediska obsahu a náročnosti přiměřené dovednostem žáků a technickému i programovému vybavení odborných učeben.

Nové učivo prezentovali učitelé věcně správně, jasně a srozumitelně. Výklad byl kombinován s řízeným rozhovorem. Na vysvětlení učiva navazovalo jeho individuální procvičení na praktických příkladech, které byly vhodně voleny a vycházely z učiva jiných předmětů, zejména matematiky. Výuka měla činnostní charakter, žáci ve všech sledovaných hodinách pracovali na počítačích a byli správně vedeni k uživatelskému přístupu. Učitelé kontrolovali jejich práci, opravovali chyby, ukazovali alternativní postupy. Schopnost řešení zadaných úkolů měla pro vyučující charakter zpětné vazby.

Vstupní motivace byla velmi dobrá a spočívala v seznámení žáků s cílem hodiny a její organizací. Průběžná motivace byla přirozená a vycházela z praktické využitelnosti získaných dovedností. Žáci pracovali se zájmem, projevovali pozitivním vztah k výuce.

Podklady pro klasifikaci žáků získávají učitelé převážně hodnocením zadaných praktických příkladů.

Ve výuce panovala klidná, pracovní atmosféra. V závěru vyučovacích hodin chybělo zhodnocení výkonu žáků a splnění stanovených cílů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice a výpočetní technice jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

V rámci vytvořeného systému vnitřní evaluace jsou základními nástroji pro získávání informací o výsledcích vzdělávání v jazycích písemné práce (vstupní a kontrolní) zadávané učiteli školy. Výsledky jsou srovnávány s informacemi získávanými zadáváním a vyhodnocováním standardizovaných testů. Dalším nástrojem ovlivňování a ověřování výsledků vzdělávání je sledování úspěšnosti absolventů v přijímacím řízení na vysoké školy i kontrola vývoje studijních průměrů včetně odchylek v jednotlivých předmětech v rámci předmětových komisí. Při výraznější odchylce jsou přijímána konkrétní opatření k nápravě zjištěných skutečností.

Vedení školy sleduje výsledky svých žáků v různých vědomostních i sportovních soutěžích. Významnější umístění jsou součástí výroční zprávy školy, stejně jako vyhodnocení testů Maturity nanečisto.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných předmětech český jazyk a literatura, německý jazyk, občanská výchova, základy společenských věd, matematika, biologie, informatika a výpočetní technika celkově velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

- Současně s kompletní inspekcí byla provedena tematická inspekce, která sledovala a hodnotila účinnost prevence sociálně patologických jevů. Česká školní inspekce k tomuto účelu využila standardizované dotazníky pro žáky náhodně vybraných tříd, řízeného rozhovoru s ředitelem školy a se školním metodikem prevence, prohlídky prostor školy a kontroly vybrané povinné dokumentace.

Činnost metodičky prevence je příkladná. Zpracovala kvalitní minimální preventivní program, který zahrnuje aktivity školní i mimoškolní. Do aktivit prevence jsou zapojeni i ostatní pracovníci školy, rodiče byli prokazatelným způsobem o této problematice informováni, avšak na konkrétních aktivitách se nepodílejí. Škola ke dni konání inspekce řešila úspěšně problém záškoláctví. O jednáních s rodiči i žáky vede metodička stručné vypovídací zápisy. Z dotazníků pro žáky vyplynulo, že vztahy mezi žáky na škole jsou přátelské (93 % respondentů) a že budou na školu rádi vzpomínat. Prostředí školy považují za podnětné, výhrady mají k čistotě a vybavení sociálních zařízení a školní

jídelny a ke kvalitě připravovaných jídel (87 %). Odmítají možnost distribuce drog na škole i projevy šikany.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů zabývá. Přijatý systém je příkladný a účinný.

- V průběhu inspekce byla provedena také tematická inspekce s názvem „Výuka německého jazyka na základních a středních školách“ s cílem zjistit a zhodnotit personální a materiální podmínky a průběh vzdělávání a výchovy v německém jazyce.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí MŠMT čj. 24 944/02-21 ze dne 23. 9. 2002, kterým se mění zařazení Gymnázia Šumperk, Masarykovo nám. 8 do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, plně odpovídá údajům uvedeným ve zřizovací listině s dodatky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT čj. 24 944/02-21 z 23. 9. 2002, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
2. Dokument čj. 1122/2003 z 31. 1. 2003 – úplné znění zřizovací listiny čj. 4589/2001 příspěvkové organizace Olomouckého kraje jak vyplývá ze změn provedených dodatkem č. 1 čj. 10868/2002 a dodatkem č. 2 čj. 17 195/2002. Dodatek č. 3 ke zřizovací listině čj. 7453/2003, dodatek č. 4 ke zřizovací listině čj. 71/2004
3. Učební dokumenty: generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schváleny MŠMT čj. 20 594/99-22, učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválený MŠMT čj. 20 595/99-22, učební osnovy pro gymnázia schválené MŠMT čj. 20 596/99-22
4. Výkaz o gymnáziu-střední odborné škole-konzervatoři Škol(MŠMT) V7-01 podle stavu k 30. září 2003
5. Třídní knihy všech tříd osmiletého i čtyřletého studia
6. Třídní výkazy všech tříd osmiletého i čtyřletého studia
7. Zápis z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004
8. Školní řád platný pro školní rok 2003/2004
9. Personální dokumentace – doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání všech pedagogických pracovníků
10. Kniha úrazů
11. Přehled dozorů na školní rok 2003/2004
12. Projekt rozvoje školy 2002-2010 z října 2002
13. Plán práce na školní rok 2003/2004
14. Hospitační záznamy vedení školy za školní rok 2003/2004
15. Upravený učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem s platností od 1. 9. 2001, upravený učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem s platností od 1. 9. 2001
16. Organizační řád ze dne 1. dubna 1998
17. Vnitřní řád školy ze dne 3. ledna 2002
18. Vnitřní klasifikační řád ze dne 1. září 1999

19. Vnitřní platový předpis ze dne 20. května 1998
20. Zápisy zjednání předmětových komisí sledovaných předmětů za školní rok 2003/2004
21. Plán výchovné poradkyně na školní rok 2003/2004
22. Minimální preventivní program na školní rok 2003/2004
23. Úspěšnost maturantů v přijímacím řízení 2002/2003 ze tříd 4. A, B a VIII. A, B
24. Výroční zpráva školy školní rok 2002/2003
25. Namátkově vybrané čtvrtletní práce z matematiky za školní rok 2003/2004
26. Vzorky kontrolních slohových prací a písemných prací z českého jazyka a literatury
27. Úspěšnost maturantů v přijímacím řízení 2002/2003 ze tříd 4.A, 4.B, VIII.A, VIII.B
28. Vývoj studijních průměrů za 1. pololetí školního roku 2003/2004
29. Tematické plány učiva sledovaných předmětů na školní rok 2003/2004
30. Podkladová dokumentace k tematické inspekci „Sledování a hodnocení sociálně patologických jevů“ (dotazníky pro žáky, ředitele školy, metodika prevence, seznam kontrolované dokumentace)

ZÁVĚR

Personální podmínky výuky jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti učitelů příznivé. Schopnosti a odborné i pedagogické dovednosti jednotlivých vyučujících přispěly k velmi dobré kvalitě vyučování. Organizační struktura je účelná, uplatňovaný styl vedení zaměstnanců s vhodně delegovanými pravomocemi přispívají k efektivnímu řízení školy. Ustavené metodické orgány se aktivně podílejí na řízení chodu školy, jejich činnost směřuje ke zkvalitnění výchovně-vzdělávací činnosti.

V oblasti materiálně-technických podmínek převažují pozitiva. Množství a kvalita učebních pomůcek, didaktické a výpočetní techniky umožňují naplňovat vzdělávací programy a učební osnovy sledovaných předmětů. Prostorové podmínky jsou vzhledem k počtu žáků i vzdělávacím programům vhodné.

Škola vyučuje podle platných učebních dokumentů. Učební plány čtyřletého i osmiletého studia a učební osnovy sledovaných předmětů byly ke dni konání inspekce dodržovány. Formy a metody práce uplatňované ve výuce většinou respektovaly charakter učiva a věk žáků. K pozitivním zjištěním patřily zejména věcná a odborná správnost výuky, přiměřená náročnost, využívání mezipředmětových vztahů a praktických zkušeností žáků. Při stanovení výukových cílů kladli učitelé důraz především na stránku poznávací a hodnotovou, méně se orientovali na osobnost žáka a rozvoj jeho sociálních kompetencí. Také systematizace poznatků v závěru vyučovacích jednotek nebyla prováděna pedagogy vždy důsledně. Pro autoevaluaci využívá vedení školy převážně komerční standardizované testy, s jejich výsledky dále pracuje v součinnosti s předmětovými komisemi.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Petr Lipčík	Ing. Petr Lipčík v. r.
Členové týmu	PaedDr. Michal Kalabis	PaedDr. Michal Kalabis v. r.
	Mgr. Zonna Němcová	Mgr. Zonna Němcová v. r.
	Mgr. Dagmar Raisová	Mgr. Dagmar Raisová v. r.
	Mgr. Viktor Verner	Mgr. Viktor Verner v. r.

Kontrolní pracovníci: Miroslava Klčová, Anna Kouřilová, Ing. Renata Skutková, Ing. Eva Stachová

V Prostějově dne 8. dubna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. duben 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Vladimír Vlček

Mgr. Vladimír Vlček v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, okresní pracoviště, BOX 19, Západní 72, 796 04 Prostějov 4. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-06-10	m3-1162/04-11036
Zřizovatel	2004-06-10	m3-1163/04-11036

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.